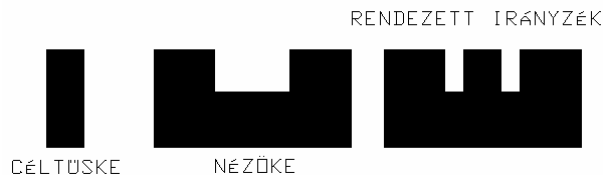

A nyílt irányzékú célzás alapjai

Ahhoz, hogy a lövedék a cél közepére csapódjon, elengedhetetlenül fontos a fegyver csövének pontos helyzete a célhoz képest. Helyes célzás esetén a nézőke és a vele meghatározott helyzetben levő céltüske megfelelő helyen van a célterületen.

Az irányzék elemek helyzete

A legfontosabb a céltüske és a nézőke egymáshoz viszonyított helyzete. A céltüske a nézőke résében középen helyezkedik el, úgy, hogy a két oldalán egyforma szélességű rés látható, a felső éle pedig egy vonalban van a nézőkének és a céltüskének. (1. ábra)

1. ábra

Az irányzék helyzete a célon

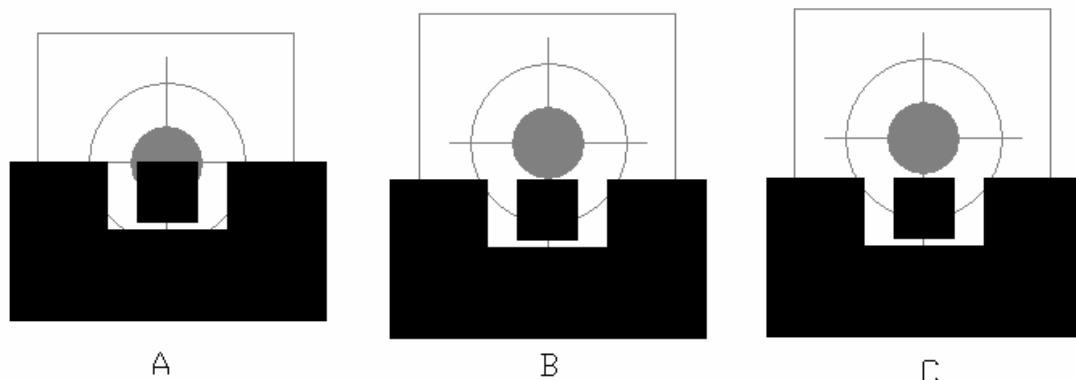
Gyakorlatban többféle megoldás létezik az irányzék célon való elhelyezésének. Természetesen, megfelelő gyakorlással mindegyikkel lehet eredményeket elérni.

Célzás közép: A céltüske a céltábla közepére mutat. Ha több eltérő méretű és eltérő távolságú célokat kell más és más versenyszámokban ugyanazzal a fegyverrel leküzdeni, akkor nagyjából ugyanazt a célképet látjuk. Ahhoz, hogy akár csak hozzávetőlegesen is érzékeljük a célkép közepét, az kell, hogy a céltüske színe valamelyest eltérjen a céltábla színétől. (2/a. ábra)

Célzás hat órára: A céltüske teteje egy magasságba kerül a célfekete aljával. A helyes célzás érzékeléséhez csak egy nagyon kicsiny ponton való érintkezés észlelésére van szükség. Sokan vitatják ennek a célzási módnak a helyességét, mert nehezen érzékelhető a helyes magasság, és ha a céltüske belelóg a célfeketébe akkor magas lesz a lövés. Más lövők viszont abban a pillanatban, hogy a céltüske érinti a célfeketét elrántják a lövést. (2/B. ábra)

Célzás hat óra alá: A céltüske teteje és a célfekete alja között egy vékony világos sáv látható. Így lehetséges, hogy a lövő tisztán és élesen lássa a lőlap közepét. A valóságban a lőlapot homályosan látjuk csak a céltüske látható élesen. (2/C. ábra)

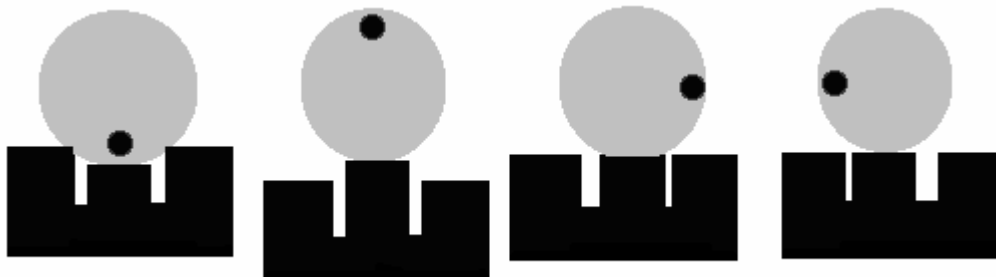
A pontlövészetben általánosan legjobbnak elfogadott megoldás a „hat óra alá” való célzás, míg a szituációs lövészetben a cél közepére való célzás a legjobb megoldás.

2. ábra

A szöghiba

Célzás közben előforduló egyik hiba az úgynevezett szöghiba. Ez abban az esetben fordul elő, ha a lövő bár kellő figyelmet fordít a céltüske és a célfekete helyzetére, a nézőke és a céltüske helyzete már csak másodlagos számára. Ilyen esetben a találat eltolódik a cél közepétől. (3. ábra)

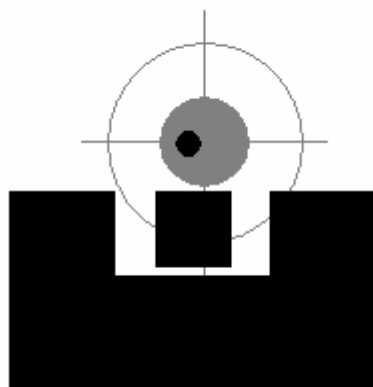

3. ábra

Nagyon fontos, hogy a lövő megértse, milyen rossz és mekkora hibát okozhat ez a látszólag kicsiny eltérés. Nézzük egy példán keresztül. A légpisztoly esetén a cél távolsága 10 méter, a nézőke célgömb távolság legyen 35 centiméter, ha a céltüske a nézőkében eltolódik oldalra 0,1 millimétert, akkor ez aránypárok alapján 2,85 milliméteres eltérést eredményez a lőlapon. Ez viszont a belső tízes és a kilences közti különbség.

A párhuzamos hiba

Célzás közben előforduló másik hiba az úgynevezett párhuzamos hiba. Ebben az esetben az irányzék teljes mértékben rendezett, de a céltüske és a célfekete helyzete hibás. (4. ábra)

4. ábra

Ilyenkor az eltérés nagysága a lőlapon megegyezik a céltüske eltérésének nagyságával. Nagyon egyszerűen belátható, hogy ez sokkal könnyebben korrigálható, észlelhető, mint a szöghiba. A lövőben minden körülmények között tudatosítani kell, hogy elsődleges az irányzékelemek (céltüske, nézőke) helyzete, és csak ezt követi a célfeketéhez való viszony.

Mit látunk élesen

Az eddigi ábrákon látható képeket természetesen célzás közben így, ilyen formában sohasem láthatjuk, hiszen a szem nem képes élesen látni a célt, a céltüskét és a nézőkét egy időben. Ha a céltáblára koncentrálunk, akkor természetesen sem a céltüskét sem a nézőkét nem látjuk tisztán, ez viszont lehetetlenné teszi a pontos célzást (szöghiba). Ha a céltüskére fókuszáljuk a szemünket, akkor még a nézőkét közel élesen látjuk és csak a célfelete lesz homályos, ami viszont még lehetővé teszi a helyes célkép kialakítását. (5. ábra)

5. ábra

Célzás közben minden esetben el kell kerülni azt, hogy a szem ugráljon a cél és az irányzékelemek között. A folyamatos fókuszváltás nagyon hamar kifárasztja a szem izmait, és a fáradás minden esetben az eredmény leromlásához vezet.